

בבית המשפט העליון

בע"מ 8719/13

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין

המבקש: פלוני

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. פלוני

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט
המחוזי תל אביב מיום 20.11.2013 בתיק עמש
021376-09-12

בשם המבקש: עו"ד אמיר שי

החלטה

א. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב (השופטים ענבר, שבח ושוחט) בעמ"ש 21376-09-12 מיום 20.11.13, שבגדרו נדחה בחלקו ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה במחוז תל אביב (השופטת זייטניצקי-רקובר) בתמ"ש 49153-10-10 מיום 12.6.12. עניינו של התיק – מזונות ילדים.

רקע

ב. הצדדים נישאו בשנת 2007, ולהם שני ילדים, ילידי 2008 ו-2009. יחסיהם של השניים עלו על שרטון, וביום 5.12.10 נקבעו מזונות זמניים לקטינים בסך 6,000 ₪ לחודש – 1,400 ₪ בגין צרכיו של כל קטין, 1,500 ₪ - כמחצית מעלות גן אחד הילדים ו-1,700 ₪ - השתתפות בכרבע מעלות

המטפלת של הילד הצעיר. בבואו לפסוק את שיעורם הקבוע של דמי המזונות בחן בית המשפט את הכנסות המבקש והמשיבה ואת צרכי הקטינים. בית המשפט קיבל את גירסת המשיבה, כי על אף שעל שמה רשומות שתי דירות, שכר הדירה של אחת הדירות מועבר ישירות לאמה, וכי אין לחשב תקבולים מדירה זו כחלק מהכנסתה, אלא רק את התקבולים מן הדירה האחרת (4,500 ₪ בנוסף למשכורתה העומדת על סך של 22,000 ₪ נטו לחודש). בבואו לעמוד על גובה הכנסתו של המבקש ציין בית המשפט, כי אינו יכול לשקלל כבסיס להשתכרותו את הסכומים הנטענים על ידיו, אלא משכורת המתאימה לכישוריו, והעמידה על 15,000 ₪. כן נתן בית המשפט דעתו לכך שהמשיבה מתגוררת עם הקטינים בדירה ששכרה בעבורה מעבידתה, והיא אינה משלמת דמי שכירות, אלא הוצאות אחזקה בלבד. בית המשפט הדגיש בהקשר זה כי בעוד למבקש מקצוע, למשיבה משרת אמון "שאין לדעת מה תהא התקופה בה תמשיך... לעבוד בעבודה זו ומה יהא עליה אם תאלץ לחפש עבודה אחרת". לאחר שבחן את אלה חויב המבקש במזונות בשיעור של 1,500 ₪ לחודש לכל ילד כ"מזונות הכרחיים". הוסבר, כי המדובר במזונותיהם של "קטני קטינים", וצרכיהם של אלה אינם דורשים ראיות מפורטות. כן חויב המבקש במחצית עלות הגנים והצהרונים, מחצית מעלות הוצאות חינוך, סל תרבות, מחזור קייטנה בקיץ ובפסח, מחצית הוצאות רפואיות חריגות שלא מכוסות בסל הבריאות, 20% מדמי השכירות ועד 1,500 ₪ ככל שתהא הוצאה כזו. בית המשפט פטר את המבקש מעלות הוצאות מטפלת-אופר וחוגים. נקבע שבתקופת שירותם הצבאי של הקטינים יעמדו דמי המזונות על שליש מן השיעור שנקבע.

ג. ערעור המבקש לבית המשפט המחוזי נדחה, פרט באשר לחיוב במזונות בזמן השירות הצבאי. במענה לטענות המבקש, כי יש מקום לקביעת שיעור מזונות בגין צרכים הכרחיים באופן שוויוני, וכי אין סיבה שהוא יישא לבדו בדמי המזונות הבסיסיים, צוין, כי טענות המבקש לעניין קשת הפרשנויות השונות של המשפט העברי המכוונות לחלוקה הוגנת וצודקת של נטל החיוב במזונות, לא הונחו בפני בית המשפט לענייני משפחה, ומשכך לא מצא בית המשפט המחוזי כי יש מקום לאפשר הסתמכות על טענות משפטיות שלא נטען להן בערכאה הדיונית. עם זאת צוין, כי נוכח התשתית הנורמטיבית הקיימת וההלכה הפסוקה, המצב דהאידינא הוא כי קיימת חובה מוחלטת על האב לתשלום מזונותיהם ההכרחיים של ילדים עד גיל 15, וחלוקת נטל

המזונות שמעבר לכך היא על פי "דין צדקה" על האב והאם. הודגש, כי בית המשפט היה ער לפער ההכנסות בין הצדדים ולקח זאת בחשבון בעת חלוקת הנטל (לא הוטלה על המבקש השתתפות בהוצאות חוגים ומטפלת, החיוב במטפלת במסגרת המזונות הזמניים היה כרבע משכרה וכן הוגבל חלקו במדור). הוסבר, כי בנסיבות שבהן נדרשה הערכאה הדיונית לפער ההכנסות והביאה אותו לכלל ביטוי על פי שיקול דעתה, אין מקום להתערבות של ערכאת הערעור, אף אילו סברה שהיה מקום לחלוקה מיטיבה יותר במקצת עם המבקש.

ד. בית המשפט המחוזי ציין, כי המבקש אינו חולק על קביעת בית המשפט לענייני משפחה בדבר בסיס הכנסותיו, הוא לא הניח בפני בית המשפט לענייני משפחה את נתוני השתכרותו בעבודתו החדשה, ו"דומה כי קביעת בסיס שכרו ל-15,000 ₪ נטו נוחה לו". בית המשפט לא מצא להתערב בקביעת בית המשפט לענייני משפחה בנוגע להכנסות המשיבה. צוין, כי אין לזקוף רעיונית את שווי דמי השכירות שהמשיבה אינה משלמת בגין הדירה שמעבידתה מעמידה לרשותה ולרשות הקטינים, שכן בהיעדרה של דירה זו היה מקום לחייב את המבקש בתשלום חלקם של הקטינים בהבטחת מגוריהם. כך גם אין לזקוף הפרשת כספים ממשכורתה של המשיבה לצרכי עתודה כלכלית כחלק מהכנסותיה. הודגש בהקשר של קביעת "מזונות הכרחיים", כי בית המשפט היה מודע להסדרי המשמורת, להיקף הסדרי הראיה ולקיומה של קצבת ילדים, ואין מקום להתערבות באשר פסק. כן לא מצא בית המשפט המחוזי להתערב גם בקביעה לעניין חיוב המבקש בעלות הגנים, הצהרונים והקייטנות, וציין שלא מצא בפסיקת בית המשפט לענייני משפחה חיוב בשני מחזורי קייטנה בקיץ כנטען, משנאמר "מחזור קייטנה". הוטעם לבסוף, כי נוכח העובדה שבכתב התביעה למזונות לא עתרה המשיבה לחיוב המבקש במזונותיהם של הקטינים במהלך שירותם הצבאי, והואיל וגם מסיכומיה לא עלה כאמור, קשה להלום את חיובו של המבקש במזונות הקטינים במשך שירותם הצבאי, וזה בוטל איפוא.

הבקשה

ה. לטענת המבקש, היה מקום להתחשב ביכולתה הכלכלית של המשיבה ובפערי ההשתכרות המשמעותיים בינו לבניה, לרבות בעובדה שמעבידתה

מעמידה לרשותה דירה. עוד נטען, כי לא היה מקום לחיוב בדמי מדור, שכן למשיבה דירה בבעלותה במרכז תל אביב. הוסף, כי היה מקום לקביעת שיעור דמי המזונות על בסיס גישה המאפשרת חלוקת נטל המזונות בצורה הוגנת יותר ושוויונית, ובראיה זו לא היה מקום לחייב את המבקש לשאת לבדו בצרכים ההכרחיים. עוד נטען כי טעה בית המשפט כאשר דחה את טענת המבקש, שלפיה היה על בית המשפט לקחת בחשבון שסכום המזונות בגין הצרכים ההכרחיים הנדרש לילד שני אינו זהה לזה הנדרש בגין הילד הראשון. הוסף, כי היה מקום להפחתת שיעור דמי המזונות בגין הסדר המשמורת המשותפת. כן נטען שהיה מקום להביא בחשבון את מענק הלימודים שמשלם הביטוח הלאומי להורה גרוש. נטען, כי יש להגביל את קייטנת הקיץ למחזור אחד בלבד ולעלות קייטנה עירונית בלבד. עוד נטען לעניין חיוב המבקש במזונות זמניים אשר כללו העסקת מטפלת, כי מחצית מהזמן עסקה המטפלת בעבודות שאינן כוללות טיפול בילד. נטען לבסוף, כי היה מקום לחייב את המשיבה בהוצאות משפט בשל אופן ניהול המשפט על ידה.

הכרעה

1. אין בידי להיעתר למבוקש. רשות ערעור בגלגול שלישי נשקלת רק במקרים המעוררים שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית רחבה, החורגת מן המחלוקת הפרטנית שבין הצדדים להליך (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123). אין מקרה זה בא בכלל אלה. כידוע, קביעת גובה מזונות הוא עניין הנגזר מנסיבותיו ומעובדותיו של המקרה הקונקרטי, ולפיכך ההתערבות בהחלטות הערכאות הדיוניות, אשר להן הכלים לבחון סוגיות מעין אלה, אינה שכיחה, לא כל שכן בגלגול שלישי (בע"מ 9369/05 פלוני נ' פלונית (2006)). במסגרת ההחלטה בעניין שיעור המזונות צריך שתינתן הדעת לצרכי הילדים וליכולתם ולאפשרויותיהם הכלכליות של שני בני הזוג (בע"מ 2433/04 ג' צ' נ' ד' צ' (2005)). כאשר האיזון בין צרכיהם של אלה אינו הולם, תתערב ערכאת הערעור.

2. בנדון דידן בית המשפט היה למבקש יומו בשני בתי המשפט, וניתנה הדעת לטענותיו בדבר השתכרותו והשתכרות המשיבה, והוכרע כאמור, ומשנשקלו השיקולים שהעלה המבקש וטענותיו, אין מקום להתערבות

נוספת. יוטעם, כפי שגם הדגיש בית המשפט המחוזי, כי בית המשפט לענייני משפחה לא הטיל על המבקש לשאת בהוצאות החוגים והמטפלת והגביל את חלקו במדור, ובכך נתן דעתו לפערי ההשתכרות בין הצדדים. יש ליתן הדעת לכך שלמבקש מקצוע המקנה לו עקרונית ביטחון תעסוקתי, ולמשיבה למול זאת "משרת אמון", ואין לדעת מה ילד יום.

ח. אשר לטענה כי יש מקום לנקוט בגישה שויונית יותר בקביעת דמי המזונות ההכרחיים נוכח התמורות החברתיות, אכן מדובר בסוגיה בעלת משקל, ונזדמן לי להידרש אליה משכבר הימים, בבע"מ 57/08 פלוני נ' פלוני (2008), ובבע"מ 1356/08 פלוני נ' פלוני (2008), כפי שאיזכר בית המשפט המחוזי, ואוכל להפנות לשם, שכן דעתי עתה כאז, אך אין תיק זה המקום להידרש לכך; כך – כיון שלגופו של עניין נפסקו המזונות כמקובל, והמדובר בפסיקה באשר לצרכים הכרחיים בלבד, תוך התחשבות כאמור. יוסף, כי המבקש לא טען לעניין זה בבית המשפט לענייני המשפחה אלא בשולי טענותיו ובאופן משתמע. לבסוף, בשינוי נסיבות ניתן, בכפוף לתנאים מסוימים, לעתור לשינוי בשיעור המזונות (בע"מ 2952/06 פלוני נ' פלוני (2006)), מבלי שאטע מסמרות בהקשר הקונקרטי, משלא נתבקשה תשובה.

ט. אין בידי איפוא להיעתר למבוקש.

ניתנה היום, ה' באדר א' התשע"ד (5.2.2014).

ש ו פ ט